Griffier van de Staten

Geleidebrief Kaderstellend

Provincie Zeeland

Naam voorstel Nummer 15007328 / ONTW-208	**Statenvoorstel Tour de France**		
Betreft vergadering	Provinciale Staten		5 juni 2015
Te verzenden aan	Statenbreed		
Verzenddatum	29 mei 2015		
Statenadviseur	Simon de Visser	0118 – 63 15 94	s.de.visser@zeeland.nl
Inhoudelijk ambtenaar	Loek Schipper	0118 - 63 16 07	lj.schipper@zeeland.nl
Verantwoordelijk bestuurder	B.J. de Reu		

Inhoudelijk	
Aanleiding	Extra benodigd budget
Bevoegdheid	PS
Wat stellen GS voor?	Aanvullend budget van € 250.000 beschikbaar stellen voor aankomst 2e etappe Tour de France in Zeeland
Argumenten	De veiligheidsvoorschriften kosten door opstellen en uitvoeren veiligheidsvoorzieningen op de Oosterscheldekering, de totale route en een tweede locatie voor publiek op de Brouwersdam € 250.000 meer dan begroot.
Doelen en effecten	• Goed en veilig organiseren finish 2e etappe Tour de France 2015; • Draagvlak in de regio creëren; • Creëren van co-ownership bij betrokken overheden en andere organisaties; • Feest voor iedereen, trots op Zeeland • Promotioneel optimaal benutten en stretchen van het evenement
Controleren	Bij de jaarrekening
Kosten en dekking	Extra kosten van € 250.000 komen ten laste van de algemene reserve
Overige informatie	
Resultaat commissiebehandeling	

15007328

Gedeputeerde Staten

Provincie Zeeland

bericht op brief van:	-
uw kenmerk:	-
ons kenmerk:	15007656
afdeling:	Ontwikkeling
bijlage(n):	1
behandeld door:	L.J. Schipper
doorkiesnummer:	0118-631607
onderwerp:	Tour de France

de voorzitter van Provinciale Staten
t.a.v. statengriffier

PROVINCIE ZEELAND
AFD. SG AMBT.
AFD. TERMIJN Joosse
DATUM 28 MEI 2015
DOC.NR. 15007328
ZAAK NR.
CLASS.

verzonden: 28 MEI 2015

Middelburg, 26 mei 2015

Geachte voorzitter,

Hierbij ontvangt u ons voorstel inzake het beschikbaar stellen van een aanvullend budget van € 250.000,--, voor de organisatie van de aankomst van de 2e etappe van de Tour de France in Zeeland.
Wij verzoeken u dit voorstel te agenderen voor uw vergadering van 5 juni a.s.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,

p/o.

drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, ~~secretaris~~

Provinciehuis Middelburg
Bezoekadres: Abdij 6
4331 BK Middelburg

Postadres:
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

www.zeeland.nl
T: 0118 - 631011
F: 0118 - 626949

Provinciale Staten

Provincie Zeeland

Gedeputeerde belast met behandeling: B.J. de Reu

Vergadering PS: 05-06-2015
Nr:
Agenda nr: ONTW-208
Vergadering GS: 26-05-2015
Nr: 15007654

Onderwerp: Tour de France

VOORSTEL

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

U wordt voorgesteld:

1. in te stemmen met het beschikbaar stellen van een aanvullend budget voor de organisatie van de finish van de 2e etappe van de Tour de France in Zeeland van € 250.000,--
2. deze kosten ten laste brengen van de algemene reserve

Wat willen we bereiken?

Voor de economische ontwikkeling van Zeeland is het belangrijk Zeeland te blijven positioneren als aantrekkelijke vestigingsregio. Sport en cultuur ziet het College daarbij als belangrijke vestigingsfactoren. Evenementen en festivals spelen een belangrijke rol in deze ambitie.

Vanuit deze ambitie is voor sport ingezet op de totstandkoming van een strategische evenementenkalender. Afgelopen jaren zijn zo diverse beeldbepalende evenementen naar Zeeland 'gehaald' zoals het WK Onderwaterfotografie, WK Bootvissen, WK windsurfen, de ENECO-tour, EK voor beloften, maar ook een evenement als de Zeeuwse Kustmarathon past hierin.

Het binnenhalen van de Tour de France kan worden gezien als 'het topje van de piramide'. De ambitie om de Tour naar Zeeland te halen kent een reeds lange geschiedenis. In 1999 wordt in Provinciale Staten het eerste ballonnetje opgelaten om de Tour de France naar Zeeland te halen ter markering van de opening van de Westerscheldetunnel in 2003. De Provincie Zeeland richt daarop een comité op wat de Tourlobby gaat behartigen. Helaas past dat niet in het Tourschema, na het ook niet doorgaan van de verwachte aankomst in 2006 besluit het comité een slapend bestaan te gaan lijden.

Als in 2008 de kans zich voordoet om aan te sluiten bij het initiatief van Amsterdam om de Giro d'Italia naar Nederland te halen en van Rotterdam en Utrecht om als Grand Depart van de Tour de France binnen te halen sluit Zeeland zich daarbij aan. In 2009 laten zowel de Tour (doortocht) als de Giro (finish) weten Zeeland te zullen aandoen. Het Zeeuws Jaar van de Fiets is geboren. Alles wat samenhangt met fietsen wordt verbonden middels 6 etappes (van veiligheid tot dikke banden races tot natuur en cultuur).

Zeeland ademt dat jaar fietsen: de wielerliefhebbers krijgen waar ze op hoopten. De 3e Giro-rit naar Middelburg wordt een onvergetelijke en heroïsche rit. De prachtige beelden van de Zeeuwse Delta verbazen de tv-kijkers, maar bovenal de renners en de wind maken er een typisch Hollands spektakelstuk door de waaiers. De daaropvolgende doortocht van de Tour de France in juli 2010 trekt ongekende mensenmassa's (toeristen en inwoners) die geniet van het spektakel. Het jaar van de fiets wordt een succes met een duurzaam karakter. De Dikke Banden Races bestaan nog immer en hebben intussen vele nieuwe fietsers opgeleverd, de fietshelmenactie kreeg een vervolg op alle Zeeuwse basisscholen, Zeeland wordt in 2011 door recreanten verkozen tot de fietsprovincie van Nederland.

statenstukken

Op 24 mei 2014 is door het college van GS het contract met de Amaury Sport Organisation (ASO) ondertekend om de finish van de 2e etappe van de Tour de France naar Zeeland te halen. Op dat moment was bekend dat er voldoende medewerking vanuit bedrijfsleven en mede-overheden is. Daarmee is het een feit geworden dat de 2e etappe van de Tour de France op 5 juli 2015 in Zeeland finisht. De finish vindt plaats op de Oosterscheldekering, ter hoogte van het voormalige werkeiland Neeltje Jans.
Provinciale Staten heeft voor 24 mei 2014 groen licht gegeven voor de garantiestelling door de Provincie aan de ASO voor het verwerven van de finish van de 2e etappe van de Tour de France 2015.

De komst van de Tour de France naar Zeeland kent de volgende doelstellingen.

- Het goed en veilig organiseren van de finish van de 2e etappe van de Tour de France 2015, gezamenlijk met de verantwoordelijke partners.
- Draagvlak in de regio creëren.
- Creëren van co-ownership bij betrokken overheden en andere belanghebbende organisaties.
- Een feest voor iedereen, trots op Zeeland!
- Promotioneel optimaal benutten en stretchen van het evenement.

Kengetallen over de Tour
Het is moeilijk voor te stellen wat de schaal en impact is van de Tour de France. In ruim 100 jaar uitgegroeid tot het grootste jaarlijkse sportspektakel in de wereld.
Onder de titel 'When the Tour moves' rapporteert de Tour jaarlijks haar kerncijfers.

Wanneer de Tour zich verplaatst krijgen wereldwijd in 190 landen maar liefst 3,5 miljard mensen de Tour te zien. De helft van de wereldbevolking dus.
Met meer dan 5.500 uur aan tv-uitzendingen, tientallen miljoenen online volgers en ruim 2.000 meereizende journalisten is de Tour het media-evenement van het jaar.
Dat blijkt wel uit de vele media-aandacht die loskomt in de aanloop en na afloop van de Tour. Dankzij de luchtbeelden, die horen bij de wielersport, een ongekend krachtig marketingmiddel voor regiopromotie of citymarketing.

Niet alleen promotioneel, maar ook economisch gebeurt er iets als de Tour zich verplaatst.
Het Tourcircus zelf bestaat uit 4.500 meereizende personen, die deels in de regio overnachten, er eten en drinken enzovoorts.
Daarnaast bezoeken jaarlijks ruim 12 miljoen mensen de Tour (waarvan 25% van buiten de regio) dit komt neer op gemiddeld 600.000 bezoekers per dag.
Die mensen besteden jaarlijks ruim 150 miljoen gedurende de Tour, gemiddeld direct per dag dus zo'n 7 miljoen euro.
Onderzoek naar de Grand Depart in Rotterdam in 2010 leerde dat elke geïnvesteerde euro er direct al 3 opleverde voor de regionale economie.

De Tour wordt zeer hoog gewaardeerd door bezoekers en regionaal bedrijfsleven.
74% van de bezoekers zegt terug te keren naar de stad of streek na een bezoek aan de Tour.
94% van de lokale/regionale bedrijven zegt dat de Tour positief is voor het imago van de regio.
85% van de bedrijven ziet de Tour graag terugkeren naar de regio.

Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?
De finish van de Tour de France in Zeeland is geslaagd als de Tourkaravaan op 5 juli 2015 veilig aankomt en weer vertrokken is op Neeltje Jans (zowel de wielrenners als het publiek).

De beelden van Zeeland gaan de wereld over (zie genoemde kengetallen). Zeeuwse landmarks gaan de wereld over, commentatoren over de hele wereld lichten toe wat er te zien is, journalisten schrijven over de etappe naar Zeeland, de Zeeuwse delta en wat zij hebben gezien. Voor de bezoekers is het een memorabele dag. Kosten en opbrengsten zijn in evenwicht met elkaar of leveren liefst een plus op voor Zeeland.

Al die zaken gaan we meten. Voor economische en sociale impact met een landelijk vastgestelde methode genaamd WESP. Dezelfde methode die gebruikt wordt voor alle grote sportevenementen in Nederland en ook in Utrecht (Grand Depart). Zo krijgen we inzicht in de directe economische impact van het evenement. De waardering voor het evenement en een fenomeen als 'trots'. Het berekenen van de indirecte impact is lastiger, want de Tour houdt niet op op 5 juli. Uit ervaringen is bekend dat het evenement juist na afloop goed te gebruiken is voor promotie en marketing. Deze stretching is ook cruciaal. Herhaling is de kracht van de boodschap. De Tour is een trigger voor mensen, TV-kijkers besluiten echter pas 1 of 2 of zelfs jaren later alsnog om naar die provincie te gaan die er 'zo mooi uit zag'. Ruime tijd na afloop van het evenement zal daarom ook nog een effectmonitor worden uitgevoerd onder bezoekers en hun motiveringen.

Het uitdrukken van de promotionele waarde in euro's is ook zo'n lastig punt. De gekapitaliseerde mediawaarde zou aan de hand van bestaande formules die gebruikt worden bij andere evenementen al snel in de honderden miljoenen euro's lopen door het enorme bereik van de Tour. Om hier wat meer duiding aan te geven zullen zo veel mogelijk media-uitingen over de Tour in Zeeland in kaart worden gebracht.

Voor wat de zichtbaarheid van de tourfinish binnen de provincie betreft zijn er billboards geplaatst op belangrijke toevoerwegen in Zeeland, namelijk op de A58 ter hoogte van Goes en de N256 ter hoogte van Zierikzee. Uiteraard is er een website online (www.tourdefranceinzeeland.nl), social media (Twitter, Facebook) wordt volop benut. Dit is een goedkope wijze van het evenement laden ten opzichte van traditionele media (krant, tv).
Verder wordt door de regionale media volop aandacht besteed aan de komst van de Tour de France in relatie tot de bijzonder finishlocatie. Het Land in Zee concept wordt hierdoor ten volle uitgedragen. De ontwikkelde campagne 'Zeeland Anders', wordt specifiek voor de Tour de France ook benut, zoals Finisht Anders, Kust Anders en Waait anders. Zo wordt op creatieve wijze een koppeling gelegd met de Tourfinish, maar heeft deze een bestendig karakter naar de toekomst. In overleg met de VVV is afgesproken dat zij in de landelijke Tv-commercials eveneens aandacht besteden aan de tourfinish. Ook de gemeenten Veere en Schouwen-Duiveland zijn actief op social media met filmpjes en andere uitingen. Daarnaast zorgt de Tour voor veel free publicity, zoals opnames van de Franse TV rondom watersport, een toerisme artikel over fietsen in Zeeland in de Telegraaf en aandacht van blogger/reisjournalist op www.droomplekken.nl .
Ook door middel van side-events die worden gekoppeld aan de tourfinish wordt het evenement 'geladen' in de provincie. Het lesprogramma voor scholen, dikke banden races en bijvoorbeeld de Jour du tour op 20 juni a.s. in de Zeeuwse bibliotheek en Scoop.

Wat doen we daarvoor?
De Provincie heeft voor de finish van de 2e etappe van de Tour de France in Zeeland op 5 juli 2015 een contract gesloten met de Amaury Sport Organisation (ASO). In dit contract staan op hoofdlijnen de voorwaarden en eisen waaraan de ASO en de Provincie moeten voldoen om deze finish mogelijk te maken.

1.1 Wat mag het kosten?
Bij de start van het project is een begroting opgesteld die als referentiekader had de middelen die beschikbaar waren voor de doorkomst van de Tour de France in Zeeland en de Girofinish in Middelburg. Wij hebben daarvoor een begroting vastgesteld van in totaal € 820.000,--.
Deze kosten worden als volgt gedekt:
€ 500.000,-- vanuit het bedrijfsleven;
€ 250.000,-- subsidie van het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport;
€ 70.000,-- provinciale middelen (budget provinciale topsportevenementen).

Voor het contract met de ASO moet een fee worden betaald van € 500.000,--. Dit bedrag wordt volledig beschikbaar gesteld door het (Zeeuwse) bedrijfsleven.
De andere beschikbare bedragen zijn bestemd voor het inrichten van de finishlocatie en voor het organiseren van side events (subsidievoorwaarde VWS).

Het blijkt dat genoemde vergelijkingen mank gaan omdat de veiligheidsvoorschriften en de eisen van de ASO veel hoger zijn dan bij andere evenementen. Complicerend is verder dat de finishlocatie qua

uitstraling en promotie een buitengewoon mooie locatie is, maar qua veiligheid extra maatregelen vereist. De touretappe gaat op 5 juli van Utrecht naar Neeltje Jans. Langs de hele route moet de veiligheid worden gegarandeerd. Dat betekent dat er voor de totale route een veiligheidsplan/risicoanalyse en mobiliteitsplan is opgesteld. Met de zogenaamde doorkomst gemeenten in Zuid-Holland en de Provincie Zuid-Holland is overleg gevoerd over een financiële bijdrage voor de genoemde plannen. Verder is aan de Provincie Zuid-Holland nog gevraagd om enkele infrastructurele aanpassingen voor haar rekening te nemen. Samen met de gemeente Utrecht (coördinator voor de 2e etappe) is een verzoek aan de doorkomst gemeenten en Provincie Zuid-Holland gedaan voor een bijdrage van € 15.000,-- en voor de Provincie Zuid-Holland nog een bijdrage voor de infrastructurele wegaanpassingen. We zijn nog in afwachting van de antwoorden op deze verzoeken.
Ditzelfde geldt voor de bijdragen van € 15.000,-- van de gemeenten Schouwen-Duiveland en Veere. Zij hebben aangegeven hun bijdrage geleverd te hebben door het beschikbaar stellen van personeel voor de projectorganisatie. De afspraak is gemaakt dat de Provincie de kosten voor haar rekening neemt.
Eveneens is een verzoek aan Rijkswaterstaat gedaan voor de kosten van enkele infrastructurele aanpassingen aan rijkswegen.

Verder is voor de (publieks)veiligheid op de Oosterscheldekering een limiet aan het aantal bezoekers gesteld. Bestuurlijk zijn de aanbevelingen van het adviesbureau Event Safety Instituut hierover onderschreven. Eén van de aanbevelingen is een 2e locatie voor opvang van publiek aan te wijzen, namelijk de Brouwersdam.
In overleg tussen de politie, openbaar ministerie en de gemeenten op het gebied van openbare orde (de Driehoek), is aangegeven dat door het aanwijzen van de Brouwersdam als officieel 2e locatie voor publiek een veiligheidsplan en een parkeer/verkeersplan voor dat gebied is vereist. Dat betekent dat ook voor de Brouwersdam deze plannen moeten worden opgesteld en de daarin te benoemen maatregelen moeten worden uitgevoerd. Te denken valt dan aan de aanwezigheid van medische voorzieningen, publieksvoorlichting, parkeerstewards, toilet- en afvalvoorzieningen, aan- en afvoerroutes (bebording) etc. Complicerende factor daarbij is dat de Brouwersdam een geliefde strandlocatie is en er daar dus rekening moet worden gehouden met verschillende publieksstromen. In overleg met de gemeenten Schouwen-Duiveland en Goeree-Overflakkee is besloten de kosten voor opstellen en uitvoeren gezamenlijk te delen.

De extra kosten voor het opstellen en uitvoeren van het veiligheidsvoorzieningen op De Oosterscheldekering, de totale route en de Brouwersdam worden begroot op € 250.000,--.
Dit bedrag is als volgt samengesteld:

Security	€ 28.000,--
Medisch	€ 15.000,--
Hygiëne	€ 13.000,--
Rapportage capaciteitsanalyse	€ 3.000,--
Hekken (afscherming)	€ 20.000,--
Crowd control	€ 10.000,--
Brouwersdam	€ 25.000,--
Parkeren (auto en fiets)	€ 20.000,--
Bergingskosten	€ 8.000,--
Bijdrage aan opstellen en uitvoering veiligheidsplan totale route 2e etappe (coördinatie Utrecht)	€ 78.000,--
Bijdragen Veere en Schouwen-Duiveland aan uitvoeren veiligheidsplan t.l.v. Provincie	€ 30.000,--
Bijdragen doorkomst gemeenten Zuid-Holland en Provincie Zuid-Holland	p.m.
Bijdrage RVOB	p.m.

Het ten laste brengen van extra kosten voor het opstellen en uitvoeren van het veiligheidsvoorzieningen op de Oosterscheldekering, de totale route en de Brouwersdam ad € 250.000,-- van de algemene reserve wordt betrokken bij de eerstvolgende begrotingswijziging.

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter,

A.W. Smit, secretaris.

Ontwerp-besluit

Provinciale Staten van Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 26 mei 2015, nr. 15007654;

besluiten:

1. een aanvullend budget van maximaal € 250.000,-- beschikbaar te stellen voor de organisatie van de aankomst van de 2e etappe van de Tour de France in Zeeland
2. deze kosten ten laste brengen van de algemene reserve.